

Stórreiðari þúra ósamdir við búskaparfrøðingar um fiskiflotan:

Tað er burturvið at minka flotan fyri at fáa meiri fisk

Olaf Olsen, reiðari, er þúra ósamdur við búskaparfrøðingar í, at bara tað vera færri skip, so verður meiri fiskur í part til hvørt skipið, og so fæst fiskiflotin at bera seg.
– Skipini fiska ikki stórt meir í enn tað sama, hóast tey eru nógv ella tey eru fá

ÁKI BERTHOLDSEN

– At trúgva tí, at hvørt skipið fer at fiska nógv meiri, bara fiskiflotin verður skerður, er þúra burturvið.

Olaf Olsen, reiðari á Kuba-trolarum er grundleggjandi ósamdur við búskaparfrøðingarnar um, hvussu vit fáa fiskiflotin undir Føroyum at bera seg. Ein høvudsrept hjá búskaparfrøðingunum er tann, at fiskiflotin skal minkast, tí so verður meiri fiskur í part til hvørt skipið og so fæst fiskiflotin at bera seg.

Hendan uppskriftin varð eisini borin fram á kjakfundinum, sum Fiskirannsóknarstovan skipaði fyri í sambandi við „Havsins Viku“ herfyri. Vit hava spurt Olaf Olsen reiðara, um hann er samdur í hesum sjónarmiði.

Olaf Olsen er reiðari á kubatrolarunum, sum partrola. Mong halda, at er hetta sjónarmiðið hjá búskaparfrøðingunum rætt, skuldi tað nettupp gjørt seg galdandi hjá partrolarunum, tí tann flotin er minkaður heilt nógv tey seinastu árin.

Fyri 10 árum síðani vóru næstan 60 partrolarar í føroyska fiskiflotanum. Nú eru færri enn 30 eftir, so partrolaraflotin er farin niður í helvt.

Sostatt verður hildið, at er metingin hjá búskaparfrøðingunum rætt, skuldi fiskiskapurin hjá partrolarunum verði munandi batnað seinastu árin. Ikki minst skuldi tað gjørt seg galdandi hjá Kuba-trolarunum, tí her er talan um átta sama slag skip, ið hava fiskað eini 20 ár á sama sjó-øki.

Reiðarið hjá Kuba-trol-

Reseptin hjá búskaparfrøðingum um, at bara fiskiflotin minkar, fæst hann at bera seg, er heilt burturvið. Eitt gott dømi um tað eru partrolararnir. Fiskiskapurin hjá teimum er tann sami nú teir eru færri enn 30 í tali, sum var, tá ið teir vóru næstan 60 í tali, sigur Olaf Olsen, reiðari

arunum førir neyv hagtøl yvir veiðina hjá bátunum og vit hava spurt reiðaran, um hann er samdur við búskaparfrøðingarnar.

Tað visir seg ikki

Tað er Olaf Olsen, reiðari ikki.

Hann sigur, at tøluni vísa, at tað er ikki so, sum búskaparfrøðingarnir siga.

Hann sigur, fiskiskapurin hjá Kubatrolarunum hevur verið merkiliga stöðugur, hann hevur ligið um 1.000 tons í part um árið.

– Soleiðis hevur tað altíð verið. Hetta hevur verið galdandi tey seinastu 20 árin, sigur hann.

– Sjálvandi er skiftandi fiskiskapur. Okkurt árið hevur ein bátur fingið 1.500 tons og okkurt annað árið hevur ein annar fingið 800 tons.

– Men tað hevur avgjørt verið undantakið, og fiskiskapurin er ikki vaksin, hóast partrolaraflotin er farin í helvt, sigur Olaf Olsen.

– Og harafturat visir tað seg framvegis, at tað er rættliliga avgerandi fyri fiskiskapin, hvør skiparin er. Hann sigur, at hann helt, at við øllum teimum nýmótans tólum og allari útgerðini, sum bátar hava í dag, hevði tað minni týðning fyri fiskiskapin, hvør var skipari.

– Men so er ikki. Tað visir seg enn sum áður, at tað hevur rættliliga stóran týðning, hvør er skipari, tí summir fiska betri enn aðrir. Hann sigur, at hóast fiskiskapurin er ógvuliga stöðugur, er stórum munur á samansetingini av veiðini ár um

ár.

– Vanliga hava eini 70% av veiðini verið upsi, 10-15% hevur verið toskur og minni enn 10% hevur verið hýsa, og so eitt sindur av ymsum øðrum fiskasløgum.

– Men teir størstu broytingarnar í samansetingini hava av veiðini verið tey bæði seinastu árin, hóast tað nú er við at koma í vanligu leguna aftur.

Þúra burturvið

Olaf Olsen sigur, at eftir teirra royndum, kann hann ikki vera samdur við búskaparfrøðingarnar, tá ið teir siga, at loysnin fyri at fáa flotan at bera seg, er at fækka skipini, tí so verður meiri í part til hvørt skipið.

– Eg skal ikki pástanda, at fiskiskapurin slettis ikki fylgir talinum av skipunum.

– Men tað er heilt burturvið at siga, at vit fara at fáa líka nógvan fisk, sum vit fáa nú, við færri skipum. Olaf Olsen sigur, at tað er mark fyri, hvussu nógv eitt skip kann fiska.

– Og nú er stöðan tann, at skipini kunnu ikki fiska stórvegis meiri, enn tey gera nú.

– Tað visir seg eisini, at nýggju skipini fiska ikki meiri enn tey gomlu. Afturimóti sløgnum, sum kreyst til eitt nýtt skip, hevur tað onki uppá seg, tað sum eitt nýtt skip fiska meiri enn eitt gamalt.

– Verður fiskiskipaflostin tí minkaður, verður avleiðingin sostatt, at nøgðin fer niður ígjøgnum, um enn tað kanska verður eitt lítið sindur meiri av fiski uppá skipi.

– Hinvegin haldi eg, at fiskivinnusøga okkara mátti havt lært okkum nú, at fiskiskapurin er altíð ójavnur frá ári til ár.

– Tað hevur altíð gingið upp og niður, og tað fer altíð at ganga upp og niður. Vit koma aldrið har til, at fiskiskapurin verður javnur.

– Er fiskiskapurin javnur, er tað tí, at vit leggja stöði eftir teimum vánaligastu árunum og fiska ikki meiri tey góðu árin.

Før at halda uppát

Olaf Olsen heldur, at fylgja vit ráðunum um at skerja fiskiflostin undir Føroyum munandi, er tað mest sannlíkt, at fiskiskapurin eftir summum fiskasløgum fer heilt at detta niður fyri.

Olaf Olsen sigur, at skipini fiska sjálvandi tann fiskin, sum loysir seg best.

– Og at fiska meiri av toski og hýsu enn vit gera nú, ber ikki til á teimum leiðum, har tað ber til at fiska.

– Tvs, at verða skipini færri, fer fiskiskapurin eftir upsa helst at halda uppát, tí tað loysir seg ikki at fiska hann av tí at prísurin vanligi er so lágur, hóast hann er høgur í løtuni.

Ílagi við avmarkaðum stundngi

Olaf Olsen sigur, at spurningurin er tí, um vit skulu lata hesa rávørna fara fyri einki, tí at ikki loysir seg at fiska hana.

Hin spurningurin er, um vit skulu lata skipunum ein avmarkaðan stuðul, so at tað ber til at fiska t.d. upsa eisini.

– Tvs, at við einum avmarkaðum stuðuli kunnu vit bjarga einum 50.000 tons-um av fiski upp á land, sum vit annars ikki høvdu fingið til haldar.

Hann heldur, at talan má eisini vera um eitt slag av røkt av fiskirunnunum, tí halda vit uppát at fiska upsa, fer hann at eta ov nógv burturav teirri føði, sum er í sjónum, og sum annars fiskur eisini skal hava burturav.

Tí heldur Olaf Olsen eisini, at ein avmarkaður stuðul til fiskivinnuna, m.a. fyri at varðveita ein fiskiflota so at vit hava nógv mikið av skipum at fáa fult virði upp úr havinum tey árin, fiskiskapurin er góður og so at vit kunnu troyta allar stovnar.

Hetta sigur hann hóast hann ásannar, at tað er trupult at stýra stuðlunum, so at tað ikki fer yvir gevind.

– Tað fer at sporinum við hvørt. Tað gjørdi tað eisini í áttátárum. Men tað var mest tí, at lógir bilvu settar í gildi til ávís endamál, men tær blivu ikki settar úr gildi aftur, tá ið endamálið var rokkið.

Hann nevnr sum dømi lógina um at endurnýggja skipaflostinum.

– Men hon stóð við langt eftir, at flotin var endurnýggjaður og førdi við sær, at fløgur blivu gjørdar, sum ongin botnur var í og at flotin bleiv ov stórur.

Fiskivinnan gevur ikki undirskot

Olaf Olsen her eisini langt frá samdur við búskaparfrøðingarnar í, at fiskiflotin gevur undirskot hvørt ein-

asta ár.

Á kjakfundinum í Nóatúni herfyri vísti Hermann Oskarsson, búskaparfrøðingur á, at fiskiflotin hevði givið 200 milliúnir í undirskoti í miðal um árið síðani 1974.

– Og hvat so. Skulu vit so halda uppát at fiska fyri at spara tær 200 milliúnir um árið í stuðuli, spyr reiðarin á Glyvrum.

Annars er hann als ikki samdur í, at fiskiflotin gevur undirskot.

– Tað kann væl vera, at sjálvur fær flotin ikki nógv nógv burturúr til at forrenta fløguna og til at gera nýfløgur.

– Men tað ber ikki til at taka flotan burturúr heildini og siga, at hann gevur undirskot.

– Flotin má setast inn í eina samfelagsliga heild og metast má um samlaða úrslitið.

– Og skulu vit meta um samfelagsliga avkastid av fiskiskapinum, má hyggjast eftir tí arbeiði, fiskurin kastar av sær og tær avleiðdar vinnur, sum fiskiskapurin førir við sær.

– Og tað er ikki so lítið, sum fiskiflotin kastar av sær, aftaná, at hann er fiskaður.

– Stöðan er í veruleiknum tann, at samfelagið í vissum forðum ber fiskiflotanum eitt sindur aftur av tí, sum samfelagið fær burturúr tí, ið flotin førir til lands.

– Stuðulin er ein afturbæring til flotan av tí at hann hevur stórri avgjöld at dragast við, enn hann klárar at betalar.

– Men at innrætta kostnaðarstöðið øðrvísi er ein sera trupul gongd. Tí so er neyðugt at nógvir partar á arbeiðsmarknaðinum tosa saman á heilt øðrum máli, enn tey gera í dag.

– Tað er altíð ringt at bakka. Skulu vit bakka, skal okkurt álvarsligt henda á vegnum.

– Helst „verður neyðugt“ at samfelagið skramblar saman, aðrenn vit rökka nøkrum úrslitum vegin tann vegin.

Tá metir hann heldur, at vit eiga at lækka skattin fyri at lætta trýstið á lönarvøksturin.

Olaf Olsen visir á, at tað verður ofta sagt, at í øðrum londum ber tað væl til at stuðla fiskivinnuni, tí hon hevur ikki so nógv at siga í øðrum londum.

– Eg vil venda tí við og siga, at í Føroyum mugu vit stuðla fiskivinnuni nettupp tí, at hon hevur so stóran týðning.

– Og tað fer í hvussu so er ongin við sínum fullu fimm at gera fløgur í fiskiskip við stöði í teimum prís-um, sum eru nú.

Reiðarin á Glyvrum sigur, at annars eru vit verri enn so tey einastu, sum stuðla fiskivinnuni fíggjarliga.

Tí á kjakfundinum á Fiskirannsóknarstovuni herfyri varð upplýst, at tilsaman fær alheims fiskivinnan væl yvir 100 milliárdir krónur í stuðuli, leggur hann afturat.